

LAUSUNTOLUONNOS 13.12.2024

Kuurojen Liitto ry haluaa nostaa omassa lausunnossaan pienen ryhmän erityisen aseman: kuurojen maahanmuuttajien on vaikeampi työllistyä kuin kuulevien maahanmuuttajien. Toimeentuloedellytys voi jäädä täyttymättä vain siksi, ettei ole saanut työhaastattelukutsua yrityksistä huolimatta tai ei ole saanut tulkkia työhaastatteluun. Kuuro maahanmuuttaja voi saada Kelasta viittomakielen tulkkaukspalvelua vasta, kun hänellä on kotikunta (laki vammaisten henkilöiden tulkkaukspalvelusta 133/2010); sitä ennen tulkkauksen järjestämisvastuu on epäselvä. Liian moni työnantaja vetoaa kuuron työnhakijan kohdalla (jopa silloin, kun hakija on Suomessa syntynyt) siihen, että kuulon puute on työturvallisuusriski. Kuuroa maahanmuuttajaa ei saa rangaista, mikäli hän ei pysty työllistymään työnantajien ennakkoluulojen vuoksi.

Kuurojen Liitto ry haluaa muistuttaa, että meillä on maassamme vain yksi viittomakielistä kotoutumiskoulutusta järjestävä taho, Kuurojen Kansanopisto Helsingissä. Saamamme tiedon mukaan myös Kuurojen Kansanopistoon on kohdistumassa leikkauksia, jotka vaarantavat koko viittomakielisen kotoutumiskoulutuksen järjestämisen tulevaisuudessa. Kuurolle maahanmuuttajalle ei ole hyötyä perusmuotoisesta kotoutumiskoulutuksesta, sillä ensin täytyisi opiskella suomalaista viittomakieltä, jotta voi käyttää maassamme viittomakielen tulkkia. Viittomakielen tulkit eivät koulutuksensa aikana opiskele maailman eri viittomakieliä siinä määrin, että voisivat niitä käyttää tulkkauksiensa.

Lisäksi Kuurojen Liitto ry jo etupainotteisesti korostaa sitä, että myöhemmin luotava kansalaisuuskoe tulee olla sellainen, että myös kuuro maahanmuuttaja pystyy sen yhdenvertaisesti suorittamaan. Kuurolla maahanmuuttajalla on Suomeen tullessaan tuplasti työtä: hänen tulee oppia suomalaista viittomakieltä pystyäkseen käyttämään tulkkaukspalvelua mutta sen lisäksi hänen tulee riittävässä määrin oppia kirjoitettua suomen kieltä voidakseen toimia yhdenvertaisesti yhteiskunnassa ja esimerkiksi hakea niitä palveluja, joihin hän on oikeutettu sekä ymmärtää viranomaisten lähettämiä viestejä. Kansalaisuuskoe tulee voida suorittaa viittoon niin, että käytössä on tulkki, joka kääntää viitotut vastaukset puhutulle suomelle viranomaisen läsnäollessa. Mikäli kaikille asetetaan vaatimus kirjallisen kokeen suorittamisesta poikkeuksetta, tulee kuurolle maahanmuuttajalle antaa lisäaikaa kirjoitetun suomen kielen riittävän vahvaan oppimiseen.